

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : บทบาทพนักงานอัยการที่มีต่อการเข้าร่วมการสอบสวนเด็ก
ในคดีอาญา

ชื่อผู้เขียน : นางพรรณพิไล พาหุสัจจะลักษณ์

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศิริสมบูรณ์เวช ประธานกรรมการ
2. อาจารย์หม่อมหลวงสุภกิตต์ จรูญโรจน์

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542 มีเจตนารมณ์มุ่งที่จะคุ้มครองสิทธิเด็กให้พ้นจากการใช้ความรุนแรง การแสวงหาประโยชน์อันมิชอบ และการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมต่อเด็ก โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จึงบัญญัติให้มีกระบวนการสอบสวนและขั้นตอนการดำเนินคดี โดยวิธีการพิเศษแตกต่างจากคดีอาญาทั่วไป กล่าวคือ กำหนดให้การถามปากคำเด็กไว้ในฐานะผู้เสียหายหรือพยานต้องแยกกระทำเป็นส่วนหนึ่งในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากค่านั้นด้วย และในชั้นพิจารณาของศาลก็กำหนดให้มีวิธีการพิเศษสำหรับการสืบพยานเด็กโดยเฉพาะ เช่น กำหนดให้มีการจัดให้พยานที่เป็นเด็กอยู่ในห้องอื่นต่างหากจากห้องพิจารณา และกำหนดให้คู่ความถามคำถามแก่เด็กโดยผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ นอกจากนี้ให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงคำเบิกความของเด็กไปยังห้องพิจารณาดำเนินการด้วยระบบโทรทัศน์วงจรปิด (closed-circuit television) ด้วย อย่างไรก็ตาม แม้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542 จะได้บัญญัติกำหนดขั้นตอนและวิธีการสำหรับการถามปากคำเด็ก

ตลอดจนการสืบพยานบุคคลซึ่งเป็นเด็กในชั้นศาลไว้โดยละเอียดชัดเจนก็ตาม แต่ก็มีได้กำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของบุคคลที่ต้องร่วมทำการสอบสวนเด็ก อันได้แก่ พนักงานอัยการ นักสังคมสงเคราะห์ หรือนักจิตวิทยา ไว้ให้ชัดเจนว่ามีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนอย่างไร โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการสอบสวน เนื่องจากเป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงในการฟ้องคดีและสืบพยานในชั้นศาล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนการสอบสวนในลักษณะที่แทบจะแยกจากกันมิได้ ดังนั้นกฎหมายจึงควรกำหนดให้ชัดเจน โดยให้พนักงานอัยการเข้าร่วมในการสอบสวนในลักษณะที่เป็นผู้กำหนดประเด็นหรือกำหนดแนวทางให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนในคดีที่เด็กเป็นพยาน ผู้เสียหาย หรือผู้ต้องหาไปตามแนวทางที่เห็นว่าจำเป็นที่จะต้องนำเสนอข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อศาล หรืออาจเป็นข้อเท็จจริงที่เห็นว่าจำเป็นต่อคดี ทั้งนี้ก็เพื่อให้การสอบสวนเสร็จสิ้นไปภายในคราวเดียว ไม่ต้องมีการสอบสวนเพิ่มเติมโดยสาเหตุอันเนื่องจากพยานหลักฐานยังไม่ชัดเจน เนื่องจากพนักงานอัยการมิได้มีอำนาจในการกำหนดประเด็นหรือกำหนดแนวทางการสอบสวนเอง นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542 แล้วยังพบว่า มีข้อเสนอแนะให้กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการให้เป็นผู้มีอำนาจในการสอบสวนเด็กโดยตรง อีกข้อหนึ่งก็คือ ในชั้นพิจารณาของศาลนั้นกฎหมายได้บัญญัติวิธีการ โดยเฉพาะให้สามารถนำพยานหลักฐานในชั้นสอบสวนมาใช้ได้โดยตรงในชั้นพิจารณาของศาล ทั้งยังให้อำนาจศาลที่จะรับฟังสื่อบันทึกภาพและเสียงคำให้การในชั้นสอบสวนเป็นพยานได้เสมือนเป็นคำเบิกความของพยานในชั้นพิจารณาได้อยู่แล้ว ดังนั้นหากพนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ฟ้องคดีและสืบพยานในชั้นศาลเป็นผู้ดำเนินการในชั้นสอบสวนด้วยตนเองในลักษณะที่เป็นผู้กำหนดประเด็นการสอบสวนเอง ก็ย่อมชอบที่จะนำพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนในชั้นสอบสวนมาใช้ได้โดยตรงในชั้นพิจารณาโดยไม่ต้องให้พยานซึ่งเป็นเด็กต้องเบิกความในชั้นศาลซ้ำอีก เพราะข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวนในชั้นสอบสวนโดยพนักงานอัยการเป็นผู้ควบคุม

การสอบสวนนั้นครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ซึ่งจะเป็นการลดขั้นตอนในการทำงานทั้งยังมีผลดีต่อเด็กที่ไม่ต้องเบิกความเล่าข้อเท็จจริงที่อาจทำให้เด็กต้องกระทบกระเทือนใจซ้ำอีกครั้ง โดยวิธีการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวนับเป็นวิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานและข้อกำหนดตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติที่มีวัตถุประสงค์มุ่งที่จะคุ้มครองสิทธิเด็กให้พ้นจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมต่อเด็ก ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาถึงปัญหาลำดับขั้นตอนการสอบสวนพยานหรือผู้เสียหายตลอดจนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กทั้งปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมาย ตลอดจนแนวทางแก้ไขผ่อนปรนปัญหาดังกล่าว (2) ศึกษาวิเคราะห์พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542 และตามแนวคิดที่จะมีการแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเด็ก (3) วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีกฎหมายที่นำมาประเทศใช้เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กทั้งวิเคราะห์ถึงบทบัญญัติของกฎหมายคุ้มครองสิทธิของเด็กในประเทศไทยว่าสอดคล้องกับข้อกำหนดตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติให้การยอมรับหรือไม่และ (4) หาแนวทางที่จะจัดให้มีกฎหมายที่แจ้งชัดกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการสอบสวนคดีที่ผู้เสียหาย พยานตลอดจนผู้ต้องหาที่เป็นเด็ก อันได้แก่พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการคุ้มครองเด็ก

ABSTRACT

TE142201

Thesis Title : The Participation of the Public Prosecutors
in the Interrogation of Juvenile Cases

Student's Name : Mrs. Punpilai Phahusajjaluck

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2002

Advisory Committee :

1. Asst. Prof. Dr. Somchai Sirisombunwej Chairperson
2. M.L. Supakit Charoonrojn

The Act Amending the Criminal Procedure Code (No. 20) B.E. 2542 was enacted to provide protection for child from violence, illegitimate benefit, and unfair treatment, taking into consideration of human pride, rights and freedom under the Constitution. As a result, the Act contains provisions in relation to inquiry and trial proceeding which are different and separate from those of general crimes. In particular, the examination of child, as the injured or witnesses, shall be separately conducted in places appropriate for them and accompanied by psychologists, social welfare specialists or persons as requested by child themselves in the presence of public prosecutor. Further, during court proceedings, there shall be specific hearings for child witnessing i.e. child will be witnessed in a place separately arranged from courtroom, and same will be conducted via psychologist or social welfare specialist. The witness proceedings will

be closed circuit televised to courtroom. While the Act Amending the Criminal Procedure Code (No. 20) B.E. 2542 contains detailed provisions on rules and methods in relation to examining and taking child witnesses during court proceeding, it fails to provide roles and authority for public prosecutor, social welfare specialist or psychologist who will participate in same. In particular, immediate duties of public prosecutor who play material role in inquiry proceeding being inseparably consequent to prosecuting, and taking of evidence in court are not provided. Hence, the law should contain specific provisions that the public prosecutor shall participate in inquiry proceeding to the extent of establishing issues or laying down guidelines for inquiry official in cases where child are witnesses, the injured or delinquents. It will be necessary for presentation of facts to court, or even the cases. Further, it will facilitate the inquiry proceedings to completion once and for all without the need to require additional inquiry to rectify unclear evidence due the absence of the public prosecutor. After having reviewed the provisions under the Act Amending the Criminal Procedure Code (No. 20), the author has found that there are suggestions that the public prosecutor play immediate roles for inquiry proceedings of child. In addition, the specific court hearings have been provided to the extent that the evidence ascertained during the inquiry proceedings are immediately admissible in court. The court may also hear audio and visual recordings obtained during the inquiry proceedings as evidence as if

TE142201

taken in court. When the public prosecutor has conducted the inquiry proceeding by its own i.e. establishing issues in cases, then it is logical to bring evidence ascertained in this stage for presentation in court without the need to repeat the same in that such evidence has been complete. The reduction of working stages will be seen, not to mention the repetition will affect the child mentally, and that such recommendation is in accordance with the standard and provisions under the Conventions on Child of the United Nations with the virtue to provide protection for child from violence and unfair treatment. The purposes of this research are: (1) to study procedure on inquiry of child witnesses, injured or the alleged delinquents both in respect of facts and legal issues so as to seek solution thereto; (2) to analyze the Act Amending the Criminal Procedure Code (No. 20) B.E. 2542 as well as theories on proposed amendment in relation to protection of child rights; (3) to analyze initiatives and legal theories as adopted by international community with respect to protection of child rights as to whether same have been in accordance with the Convention on Child Rights as recognized by member states of the United State; and (4) to seek promulgation of law providing roles and authority of persons concerned in inquiry of cases in which the injured, witnesses as well as alleged offenders are child namely, public prosecutors, inquiry officials and other persons so as to ensure the effectiveness of protection of child rights.